

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 170 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш мидости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хоруничини). Експедиційні місця в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 с. від стрічки.

Вислід послухань в справі угорського переселеня.

(X) Послуханя у монарха в справі угорського переселеня покінчені, одначе з того, що про сі послуханя дійшло до прилюдної відомости, можна дійти до пересвідченя, що они зовсім не причинили ся до проясненя політичного і парламентарного положеня в Угорщині і в монархії та що політичні круги міродатні так само тепер обертають ся в темряві, як попередю. Розгоряченє, яке проявляло ся давнійше задля переселеня, уступило місця певного рода байдужности, і політичні круги вижидаютъ спокійно дальших подій, а передовсім утвореня нового міністерства, що має послідувати в слідуючім тижні. Всі переслухані угорські політики і парламентаристи висказали ся за утворенєм коаліційного міністерства, одначе після всякої імовірности попередить его переходове міністерство, котре мати ме задачу, промостити тамтому дорогу. В тих днях виринула була кандидатура Даранього, але в останній хвилі звичають, що сей замір зовсім упав і що імовірно таки керму возьме в свої руки міністерство зпоміж дисидентів з гр. Андрашім на чолі і що за тим рішучо стоїть монарх. Корона супротивляє ся всяким навіть найдрібнішим уступкам на військовій області, яких доконечно домагають ся независимці, а в такому случаю нове міністерство мало би вельми трудну задачу, хиба що независимці згодилиб ся усунути ся при голосованю над рекрутациійною предлоگو, бо ліберали застерегли собі вільну руку, чи возьмуть участь в голосованю. Можна сумнівати ся, чи гр. Андраші підняв би ся серед таких обставин ролі керманича міністерства і в такому случаю висуваетъ знов

кандидатуру Даранього, але з его власних слів можна впевнити ся, що й він не прийав би ся при тих обставинах сеї ролі.

Все те стає певним доказом непорядности, непевности і неясности політичного положеня, а також безуспішности сих послухань у Корони. Кожда хвиля приносить нову гадку, новий замір, раз впевняє ся про можливість посланництва Даранього, відтак знов усі сподіваетъ ся спасеня від гр. Андрашого, за тим виринає знов постаць Векерлього, котрий нібито має обняти задачу утвореня міністерства, а на останку всю надію покладають на Селя, котрий відомою хитростю і дипломатичною справностю міг би бути найспосібнішим до вирівнаня суперечностей.

Серед тої безрадности і неясности політичного положеня відбувають ся явні і тайні змаганя, щоби независимцям приспорити беззглядну більшість в соїмі. Із сторонництва дисидентів (гр. Андрашого) вишло до многих членів ліберального сторонництва, щоби они прилучили ся до зединеної опозиції, а опозиційні дзєвники зацєвняють, що на случай невдачі змагань гр. Андрашого чимало із дисидентів перейде прямо в табор независимців. Навіть угорські людовці готові на случай якогю небудь нарушеня конституції полишити своє засадничє становище і перекинути ся в табор независимців. Голова людовців, гр. Іван Зічі, в своїх поглядах згодив ся зовсім із становищем лібералів, а се мало викликати велике невдоволенє серед молодших членів людового сторонництва.

Зединена опозиція приготавляє тимчасом адресу до Корони після начерку гр. Апонього і се дасть привід до великої політичної розпави в соїмі. Дивним однак способом удержує ся послєд, що мимо безуспішности послухань переси-

ленє дасть ся корисно полагодити, а навіть Кошут висловив ся у виконнім виділі независимців, що вже в слідуючім тижні буде утворене нове міністерство.

Та непевність положеня монархії, спричинена угорским переселенєм, викликала і в кругах політичних австрійских а також промислових велике занепокоєнє і тут домагають ся скорої розвязки або розрубаня гордійского узла.

Япанський престіж.

Якнебудь будемо дивити ся на причини япанських побід: чи они лежать в їх военнім вишколеню і цивілізації, чи в расовій і національній биткості, чи вкінци в дезорганізації і неприготованости Росиян — всеж таки разом з цілим світєм належить признати, що на Сході повстала нова, грізна сила, яка від тепер стане в високім степени впливати на судьбу міжнародної політики. Не улягає сумнівю, що перед Япанією розкриває ся світла доба розвою та могутности. Бути може, що свою місію Япанія завдачує сій обставині, що так само, як Англія є немов причіпкою до великого континенту. Завдяки сему могла заховати чистоту раси, була хоронена від чужих наїздів і довготрєвалих потрясєнь та поневоленя, завдяки окружаючому морю розвинула торговельність і підприємчивість населєня до експанзивности, яке проявило ся в колонізації і заборчих війнах. Істория зросту Англії найде, здає ся, своє повторєнє в історії Япанії. Та як Англія тепер в виду розвитку своїх колоній і в виду конкуренції європейского континенту стоїть тепер на мірі своєї величи і може хиба дофатись з неї, то для Япанії нема такої небезпечности зі сторони Корєї і Китаю еще на довгі столїтя. Небезпечність для Япанії може хиба вирости зі сторони кольоніальної по-

ВЕЛИКОДНА МРЯ.

Прийшла на Стефана Янівского тяжка задума і дух його полинув на царину минулих, ще безжурних літ.

І перед очима його душі зявив ся образ веселого хлопця, що його виправляє отець у школу. «Учи ся, сянку, будуть з тебе люди і нам гарна потїха!» шепче йому мати тим голосом тємничо милим, яким промовляє материне серце.

Поїхав, учив ся добре, бо любив роботу, труд. Дома його так навчили. Бачив, як працюють дома; видів, як гарують сусїди мужики — то й сам догадав ся, що жате без праці неможливе.

Дома його любили, хоть не пестили грішно, причували добру, чесноті.

І так зростала хлопска дитина в страєї Г. сподїім, в пошанованю праці, в любови до людей.

А любив же він тих братів-чорноробів, з усього серця любив! Його душа була одним полумям любови до бідного, прибитого брата...

А потому — він скінчив гімназию, здав матуру і ладив ся в широку дорогу житя. Перед ним було шляхів тільки!... Був молодий, здоровий тілом, умом, міг вибирати...

Тут — грім! Умер його батько, тота провідна звїзда в його дотеперіпному житю. Матінка побиваєть ся, сльозами заливає слїди свої; плаче, молить сина: «верни дитинко моя ясна, та н: батьківску ниву — а вона тебе поблагословить плодом богатим, красним вибуяннем! Верни, дитино!»

І він вернув, кинув мрії на світлу будучину, яку змалював був собі у горячій голові молоденькій, кинув усе. Забрав лише трохи книжок гарних, сердечних, з якими не хотів розставати ся, і не стямив ся, як станув у ряді тих, що обробляли твердими пальцями чорну — святю землю...

Його поважали, любили. Свій був чоловік, прихильний душею-серцем мужичій братії. І сам він інтелігентний, молодий мужик! Яка новина для його, для його сусідів, крайнів!

Та ясне те небо житя не може все ясным, погідним остати. Вже так написано у відвічних законах судьби...

І Стефан читає з житя свого, як з дуже інтересної книжки. Се цікава повість, писана живо, богата в акцію.

Але книжка тота поплямлена — кровю!... Се — початок мартірології його житя!... Початок...

Боліло серце, тяжко боліло дивити ся на кривди тих, яких полюбило так палко. Бачити брутальне панованє неправди...

Прийшли вибори. Як агнець на смерть ішли виборці, бо знали, що їх там чекає за справедливе їх діло. Знаруга посіпак і уличників, гнів дідича-пана...

І він був з ними. Він тямить ту хвилю, як великий, сухий маломійський драбуга, якийсь підплачений піак, повалив ся йому від ноги і став на все горло репетувати: «Побив мене, побив отсей хлопца!» Він тямить, як обскочили його і повели до арешту. Супровожали його обдерті жидки і устроили «музику». Кинули його в «холодну» і він виразно чув слова якогось підпанка: «добре, що з ним ми упорали ся, тепер лекше піде!»

Душа його бунтувала ся проти такого насильства. Пручала ся у клітці тіла, та не вирвала ся у світ зробити лад...

А ті очі, якими дивили ся на нього люди в селі, коли повернув з виборів! Ах, ті очі застрашених хлопів говорили немаче: «От, і ти — хоть науку покінчив — не даси ради лихови, бо і ти за слабый. Не за тобою сила».

А хруві то нераз і на голос собі кпили з него. Правда, він зібрав був одного з них, таки добре зібрав з гори перед церквою в сам день празника, люди мало не кинули ся на вражу творюку і булиб туй-туй у мить рознесли ренегатські кости, та він їх утихомирил. Добром, наукою, гарним приміром, а не костуром треба їх учити, — сказав.

читален. «Просвіти» в тернопільського повіта відбуде ся в Тернополі дня 15. с. м. в «Рускій Бесіді». — Дня 19. с. м. буде відчит д-ра Ол. Грабовського в салі «Миц. Брагтва» про перний устрій в чоловіці. — Дня 22. с. м. в полуні відбуде ся в Тернополі народне віче.

— **Пожарних фільм львівського „Сокола“** засновано досі 173 в отсах повітах: Львів 27 фільм, Стрий 16, Гусятин 15, Рогатин 14, Станиславів і Товмач по 11, Бучач 8, Бібрка і Золочів по 6, Горьдок, Бережани і Заліщики по 4, Камінка, Долина, Борщів, Чортків, Жовква і Рава по 3, Перемишль, Самбір, Підгайці, Тернопіль і Сокаль по 2, а по 1 фільм в отсах повітах: Броди, Дрогобич, Збараж, Зборів, Калущ, Любачів, Ланцут, Ярослав, Мостиска, Нагірна, Перемишляни, Рудки і Санок Аві одного пожежного «Сокола» нема в отсах повітах східної Галичини: Богородчани, Добромиль, Ліско, Турка, Скалат, Яворів і Старий Самбір, поминувши повіти: Городенка, Коломия, Косів, Печеніжин і Снятин, де в «Сині» д-ра Трыльовського.

— **Дещо із статистики.** На основі оповісток в двох наших дневниках можна з чистою совістю ствердити, що галицька Русь переверла сеголітні довгі місяці в присюдах коломийки, при вкрутасях національного мавру та в оборотах валса та полку Карнавалова баталія скінчила ся і полишила в серденьках дівчат біліше або менше малі сномачи, в кишнях їх батьків пологно, а в записниках соколиків довгі, які колись покриває тесь. Кілько було руських вечерниць з танцями, годі счислити, бо на щасте не всі рекламовано в газетах. Опіраючи ся на донесення двох наших дневників, було на провінції 27 «повітових» вечерниць з танцями. У Львові гуляло що субота на «Бесіді» і в «Зорі» а крі того на 4-ох балах в «Народнім Домі». З поважної публічної народної роботи записали дневники (а сї числа можна уважати за вечерпуючі) у Львові: 3 концерти, 6 аматорських представлень (попри гостину руского театру), 6 передвиборчих зборів і кільканайцять відчитів в «Академічній Громаді», «Основі» і «Кружку укр. дівчат». На провінції було: 8 концертів і вечерниць, 5 аматорських вистав і кілька відчитів в Коломиї а 1 в Снятині. Вкінці безліч загальних зборів ріжних товариств. Загальний біланс народної роботи в двох послїдних місяцях, як показує ся, вельми скупий. Мо же в часі посту забере ся галицька Русь до інтензивнішої народної праці.

— **В концертній часті „Тухлянського раву“** який відбуде ся в салі прийняв Дирекція залізниць дня 1. ц. ітня, прийняли участь пп. Ванда Семашкова і Казимир Каміньский. Знамениті артисти виконують на концертній естраді прегарну шутку сценічну п. а. «Пай і Пані». Крім того п. Ванда Семашкова виголосить «На Ангел Господний» Тетмаєра з музикою Карловича (проф. Найгавзер). Музичну часть того величавого концерту на «Тухлянськїм раві» усталить ся аж в слїдуючїм тижни.

— **Пожар в Чернівцях.** В ночи з суботи на неділю вибух огонь в будинку крайового правительства в Чернівцях і зничив цілий дах. В кількох місцях згорїла також стеля II поверха, так що в бюрах того поверха не можна урядувати. До того завалив ся дах, що накривав под'єр. Урядові акти уратовано. Огонь тривав цілу ніч до 7. год. рано в неділю, а причиною огню був комичний конструкції. Шкода виносить около 100.000

К. Мешканє крайового президента в значній часті знищенє, тому президент перенїс ся до центрального готелю і до мешканя російского консула.

— **Ц. и. Дирекция почт і телеграфів у Львові** оповіщує: Після пороблєних спостережень оборот пакетів межі Австрією а Єгиптом є дуже значний, а причиною того може бути обставина, що незвісні є ширшому загалови дешева тарифа і приступні услівя для таких пересилок. Повідомляє ся проте, що пакети для Єгипту до ваги 5 кг без вартости або з поданою вартостию до 3.000 франків надавати можна в кождім поштовім уряді. Оплата від васи виносить тільки 1 К 50 с. а від вартости за кождих 300 франків 20 с. Такі пересилки можна висилати за пошлатою до 1.000 К і надавати як пошпінні «Express». Вильно крім того надлючому прийняти на себе обовязок заплати цювих належитостей. До кождого пакета належить долучити одну декларацию цлову, котра повинна бути точна, щоби цлові власти могли без утажливого отаврания перепилки вимірити дотичне цло. Декларацию тую повинні проте надавці як найгочійше виновити, а в окрема подати зміст, вартість, скількість і вагу кождого поодинокого предмету пересилки, а після можности долучити до декларациі дотичну фіктуру. По шлїки до Єгипту можуть містити всякого роду товари дрібного промислу, артикули моди, перфумерію, станики, черевики для дїтей, вироби яолотничі, материяли до писаня, артикули консумційні і т. п.

Всячина.

— **Прасова реформа в Росїї.** На четвертім засіданю прасової комісії під проводом Кобека ухвалено 12 голосами, що кавпції при заложєню дневника в столицїнім місті має виносити 5.000 рублів, а в провінціональних містах 2.500 р. Проти складаня кавпції гоюсувало 8 членів комісії. — Предсідатель комісії Кобеко заявив делегатам жидівских газет «Гацефіра» і «Фрайнд», що наради комісії відносять ся виключно лише до газет в російській мові.

— **Мужицї розрухи в Росїї.** В курскій губерній, яка межує на захід з губернією чернигівською, а на полудне з харківською, вибухли грїзні селянські розрухи. Мужики великими ватагами ходять від села до села і палать двори та нищать панські маєтки. Між инцими знищено економїю Деруґїно, яка належить до царя, та спалєно двори і будинки в сусїдних селах, власности вел. князїв. Звідтам перейшла товна селян в числі 3.000 людей до чернигівської губерній та збурила оселю Михайлівску і цукроварню Терещєнкїв. Шкоди запідїяні досі виносят кілька мїлїонів рублів.

Наука, штука, література.

— **«Катерина Чайківна».** Артистична секция Тов. а ім. Котляревского виставила вчера в салі «Гвізди» драму в 3 діях Наталки Полтавки п. з. «Катерина Чайківна», нагороджену I премїєю на конкурсі крайового видїлу. Драма складала ся первісно з 12 відслон, але режісерія вчерашнього представленья не пропускаючи з ориґіналу ні одного слова, стягнула те все в рамки трех дії, через що акція зискала на суцїльности і живости. Сюжет драми взятий з сїльського жатя закордонної України. Катерина (п-на З. Лопатинь-

ска), образована дочка небогатої поміщиці вдов Чайчихи (п-ї Ніжанковска), виходить проти вол матери за парубка Коршуна (п. Утриско), який вправді лизнув трохі письма, але ні своєю вдачою ні характером на мужа образованої і сентиментальної дівчини не надавав ся. Катря, якої матір вирікає ся, пізнає за пізно, що їх подружжє не дібране, що муж єї не любить і зраджує зі служницею Мартою (п-на Якубовичівна). Сцена зависти між Катериною а єї мужем в 3. актї кінчить ся прогнанєм єї з дому. Ціла акция подїлена на 3 акти а зглядно на 2, бо 1. акт без шкоди для штуки можна дарувати авторці разом з танцями і гагілками. Ціла драма не виповнює вечера. З двома довгими атрактами, в яких військова орхєстра відограла цілий репертуар коломийок та инших руских композицій, представлєнє заняло лєдви півтора години. Може з 12 відслонами драма була би достаточна довга, але була би тоді винудила публику до крайности. Одиноке, що ратувало ситуацию, була прямо знаменита гра аматорів, при пильнім вичуєню ріль. На першій плян що до гри виступила п-на Лопатиньска в ролі Катерини і годинно в потрясаючій сцені розпукі з матерію та в цілїм третім актї грала дуже добре і заслужила на грімкі оплески, якими єю нагороджувано. Гра п. Утриска в ролі аманта в 1. і 2. актї виїшла за сухо. За те в 3. актї, де приходить режігнация простолюдина і де проявляє ся брак зрозуміня ніжности чувств інтелігентної людини, там п. У. був природнійшим зі своїм спокоєм. Дуже доброю силою для аматорского театру виявила ся вчера п-на Якубовичівна і загално подбала ся. Роль п. Ніжанковської обмежувала ся лише на 2. акт. Годить ся ще аґадати про перший акт, а зглядно про тавець, в яким оплескувано з завзятем танцюристів і куплєти одного з музикантів (п. К.). Тов. о ім. Котляревского зробило взагалї дуже поправно, що показало львівській публиці, які штуки одержують перші премії на краєвїм конкурсі. — к.

Посмертні оповістки.

— **Кс. Генрих Яцковський.** Єзуїт, реформатор Василянського чина, упокоїв ся 6. с. м. в Хирові в 70. році житя. В. є. п.!

— **Гадей Баронч,** польський артист-різбар, упокоїв ся вчера у Львові в 56. році житя. Покійник полишив много цїнних творів свого долота, а між инцими виконав був велике погрудє Тараса Шевченка. В. є. п.!

Телеграми

з дня 13. марця.

Рим. Король прийав вчера димісію кабинету Жюліттого і поручив Фортісови утворити нове правительство. Після донесень дневників в склад нового кабинету вйдуть попередні міністри, з тим, що президию і внутрішні справи обійме Фортіс.

Варшава. Дня 10. с. м. рано розстрілено на цитаделі кільканайцятьох жовнірів.

Петербург. Петерб. агенция телегр. доносить з Лондона, що всі ескадри балтійської фльоти повернуть до каналу Ляманш і там будуть ожидать дальших приказів з Петербурга.

Лондон. Morning Post доносить з Шангаю: Російський посол в Пекїні виїс ноту до уряду заграничних справ, в якій означено, що китайське військо під ген. Ма коло Сїмїнтів получило ся явно з Японцями проти Росиян.

Лондон. Бюро Райтера доносить, що всі сили Росиян перейшли ріку Гун і можна їх уважати за уратовані. Відворот Росиян відбуває ся без ладу. Недостаток живности дає ся сильно відчувати.

Париж. Кружять чутка, що ген. Куропаткін прєсив телеґрафічно царя, аби єго звільнено від команди над манджурскою армією.

Лондон. Деякі позначки вказують на можливість загального вибуху противропейської революції в Китаю.

Токію. Корєсп. бюро доносить отсей рапорт маршалка Оями: Росияни оставили на бовниці 26.000 трупів. Ми здобули дві хоругви, около 60 гармат, 60.000 карабїнів, 150 возів з амуніцією, 1.000 вагонів, 200.000 гарматних набоїв, 25 мїлїонів карабїнових патронів, 15.000 возів збіжа, 55.000 возів паші, 45 миль (анґл. шин для полевиц) залізниць, 2.000 коней, 23 возів з мапами, 1000 возів з мундурами, 1 мїлїон порцій хлїба, 70.000 тон палива, много худоби, шатер, взарядїв, дрот, стовни телеґрафічні, ліжка і т. п.

тя дитинного?... І відповідає дивний тазмничий голос:

— Ми хотїли і мусимо відіграти свою ролу в громадї народів. Ми мусимо їм принести здобутки нашої мисли, плоди нашого серця. Ми маємо багато, багато розповісти світови, що під серцем там наболїло і співати не тільки собі пісню воскресєня.

А передовсїм в скарбницю народів мусимо принести і від себе належні дари, щоби стати гідним братом великих братів.

Людскість і від нас чекає живого слова. І ми мусимо його сказати, коли хочемо жити...

Встає козацтво, встає Україна...

Бам! бам! бам!

Що се? що се? Чи не в сїчовій то церкві дзвонять? Що за празник нині? Вибір гетьмана? Поїдемо „братів визволяти“?..

— Вставай Стефане — дзвонять на «Христос воскресє!» кличе стара Стефанова мати і сіпає сплячого сина за рукав.

— А то заснув твердо, заснув! І так до ранку білого на кулаках промучив ся! — говорити мати і збирає ся до церкви.

Прокинув ся Стефан.

— Ах, се Великодні дзвони!

Який гарний сон та ще під само Воскрєсєнє приснив ся мені! Мамо, такий гарний сон, що аж годі відірвати ся від нього!

І Стефан збираєть ся майже несвідомо до церкви. Та душа його витає все єще в сфері того чудового сна. І все єще промовляє до його душі той тазмничий голос:

А шлях наш — тільки жертвами встелений буде! Так — жертвами! Нехай же се не буде пустою фразою, якої глузувалиб вороги!

Мусимо багато переболїти... Наш народний органїзм перечистить ся у тих тяжких злиднях як з того в грани...

Тільки жертв — багато жертв поїлотить єще пажера неправди, заки пропадуть наші Юди, що продають матір Україну...

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

...Встане Україна.

Стефан спїшить з матерію до церкви, звєличати Того, що терпїв за правду і за неї помер — воскрес!...

Тому нині дзвони грають:

Христос воскрес! Христос воскрес!

Чи не задзвоните і нам вже раз пісню воскресєня, великодні дзвони?

Львів, Страстний Четвер 1903.

С. Яримовский.

НОВИНИ.

літики європейських держав, але і тоді дуже є непевне, чи тим послідним почастило би ся тоді ліше, чим могутній Росії. Бо щоби оцінити достойно японський престиж, треба узглядити прецінь, що порт-артурска фльота складає ся з самих нових, великих боевих кораблів і мимо можливої неспосібности адміралів, всеж таки представляла собою могутню морську силу. Не меншеж і сам Порт Артур, хотья може і там було за мало провіанту та амуніції, представляв собою кріпость першої степені, якої здобуте остає завсїгда в історії облог одною з найвидніших подій. А так само, помимо можливої нездарности Куропаткіна, всеж таки було в Манджуриї нагромаджено до тепер яких 600.000 правильного війська, заосмотреного в карабіні найновішої системи, з артилерією, зложеною з яких 1500 гармат і з кіннотою на яких 100.000 коний. Котраж инша держава згодна би таку силу поставити в такій далекій країні без напруження своїх найжизненніших сил? А мпмо сего Японці дали сему раду в протягу тринацяти місяців, які як раз тепер уплинули від початку війни. Сим доказали Японці, що они в птувій війни перейшли своїх учтелів Європейців, а заложивши вперед, чим взяли ся до войованя, у себе власні фабрики оружя і доки для будованя кораблів — можуть тепер самостійно виступати з ними до оружної борби о панованє в країні «сходячого сонця». Цікаво буде на будуче, як уложить ся ся борба: чи в спілці з Англією против інших континентальних держав, чи може як раз против неї, як найбільшої супернички на азійських морях і континенті. На конець бути може, що і Америка, яка не має такої «привічки» в роді Англії або Японії і тому становить одноцільну єднину цілого свого континенту — промовить своє могутне слово (особливо по перекопаню панамського каналу) і поставить границі побідносному походу жовтої раси.

Япаньско-російська війна.

Страшний погром під Мукденом був зарозом найбільшою битвою минулого століття. Страти Росіян подають япаньські жерела на 200.000 людей, з чого 50.000 убитих, 50.000 полонених, а 100.000 ранених. Сам Куропатків рапортував дня 11. марця, що від 28. лютого до 11. марця включно перевезено ранених 1.119 офіцерів і 46.391 воєнків. Дальше доносить маршалок Ояма, що в руки Японців дістали ся всі тяжкі гармати Росіян, особливо в кріпости Сімїєнтів і богато полєвих. Свої власні страти подає Ояма на 41.000 людей. — Про тяжкі хвилі відвороту Росіян доносить кореспондент телеграфічної агенції з Тієнліну дня 12. марця: Головна квартира находила ся дня 9. марця в Мукдені. Я товаришив начальному вождови в обїзді становиск.

10. марця вислав телеграму, якої однак не могли виєкспедиювати. Вечером мене відтяли табори і маси війська, які находили ся у відвороті. Панувала паніка. Підчас ночи і слідуючого дня я блукав, не будучи в можности телеграфувати. Відворот до Тієнліну зачав ся в ночи 10. марця і відбував ся днем і почию до 12. марця. В часї дня 10. марця ідучі мандариньскою дорогою табори, серед яких була головна квартира, острілювала тут і там япаньска кавалерія, яка прибула з полудня, перебившись коло Кіосан через наші війська. Серед таборів панував цілковитий нелад і часто приходило до задирок. Особливо величезний бун неурядок і пополох межи селами Тава і Цуга. Пополох, який огорнув також і инші части війська, трєвав дві години. Хмари куряви покрили людей і вози. Темнота унеможливила держати ся правдивої дороги. Табори, що віхали на мандариньску дорогу, виперли війська взад. Доперва, коли зменшила ся паніка, почали війська збирати ся і ескортувати наново покинені вози. Куропатків ватомість телеграфує, що відворот всіх війск, які находили ся у великій небезпечности, відбував ся тепер вже поза всякою небезпечною. Дня 11. марця телеграфує: На фронті другої армії, де я сам перебував, ніч перейшла без борби. Задна сторожа сеї армії під проводом генерала Гершельмана остала инї до рана на становисках в близькости стації Шунїтай. Від третьої армії я не одержав жадних справоздань. Части першої армії були инї рано в віддаленю 25 до 20 верств на полудне і полудневий схід від Тієнліну. Инї заатакував неприятель тільки задню сторожу третього сибірського корпусу. Перша армія, яка заслонює инї армії, виконує дальше відворот на становиска, признчені для всіх армії. Після насїлих инї справоздань вожда третьої армії, обсадила задна сторожа сеї армії винїшного дня позиції на дорозі мандаринів в віддаленю 25 верств від Тієнліну, де появили ся тільки дрібні япаньські відділи, переважно кавалерії. — Як з Петербурга доносять, в суботу відбула ся там під проводом царя воєнна рада, на якій мала запасти ухвала відкликания Куропаткіна і поставленя его під воєнний суд. Драгомїров не взяв участі в сїй воєнній нараді, оправдуючи свою неприсутність тим, що він як отвертий противник Куропаткіна не може брати участі в голосованю над kwestією его відкликания. Наслїдником Куропаткіна буде імовірно ієл. кн. Николай. Рада порішила замовити мільон прапелів, щоби сим задокументувати намір дальшого веденя війни і не вдавати ся в жадні мирові переговори.

ВІД АДМІНІСТРАЦІІ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залеглистих та о присєднуванє нам нових передплатників.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Евдокії м.; римо кат.: Матильди. — В середу: руско-кат.: Теодора св.; римо-кат.: Льонгіна.

— **Для Львовян.** Завтра (второк) о 5. год. відчит проф. Й. Чайківського «про естетику» в салі V кл. рускої гімн. ПІ новерх заходом Тов-а ім. Котляревського на дохід будови руского театру.

Серію відчитів устроюванях Руским Тов-ом педаг. у Львові розпичне п. др. В. Кобринський дня 15. марця о год. 6. в викладовій салі пасажу Міколайпа відчитом «про причини ріжних недуг а передовім інфекційних та про відпорність чоловіка.» З огляду на се, що відчити є устроювані на дуже гарну ціль як удержанє рускої приватної семінарії учительської жіночої у Львові, просимо руску суспільність о як найчисленнішу фреквенцію. — *І. Секція.*

— **XI звичайні загальні збори** товариства гімнастичного «Сокил» у Львові відбудуть ся в неділю дня 26. марця б. р. о 3. години по полудні в льокалі «Сокола» при ул. Коперника ч. 9. Порядок зборів: 1) Відчитанє протоколу; 2) Звіт з діяльности старшини за рік 1904. 3) Звіт касовий. 4) Звіт контрольної комісії. 5) Вибір старшини і заступників. 3 членів контрольної комісії і 3 настоятелів вправ. 6) Внесеня та інтерпелляції. За Старшину Товариства гімнастичного «Сокил» у Львові: А. Будзиновський голова. Никола Доскоц сирванник.

— **3 «Народної Торговлі».** Призначає велику вагу організації крамарського руху — відносимо ся в сїй дорозі до інституцій просвітних, господарських, промислових і людий справою сею інтересуючих ся з прошенєм, щоби нас зволіли повідомити, чи в данім місточку чи місті не дало би ся урядити віча крамарського, зглядю відчиту і дискусії на сю тему. Єсли успіх таких зборів був би хоть в части запевнений, а крамарі або люди, котрі хотїли би ся взяти до заснованя крамниці (чи то приватної, чи спількової) охотно єю гадку прийняли і нею заінтересували ся, ми готові вислати нашого урядника з відчитом, котрий удїляв би зарозом порад і вказівок потрібних до веденя крамарського діла. — *Дирекція «Народної Торговлі» у Львові.*

— **3 Тернополя.** «Подільський Голос», орган тернопільської народної організації, по короткій перерві зачав знова виходити і в 1. числі з сего року реєструє річний довобок на народній області в Тернопільщині: «В минулім році — лише «Под. Гол.» — основано в нашім повіті около 10 читалень, кілька «Січ» та «Соколів» зорганізовано на ново філію «Просвіти», устроєно кільнацять публичних відчитів для мищан, злєстроєвано всі читальні, побудовано величавий дім для «Рускої Бурси» де находить поміщенє 120 питомців, основано селянську бурсу філії «Просвіти», де поміщено 35 селянських дітїй, основано гімнастичне тов. «Сокил» в Тернополі і введено правильну науку гімнастики, зорганізовано взірцеву школу анальфабетів, закуплено площу під будову «Пов. Товариства кредитового», зорганізовано народний, повітовий фонд, та устроєно кілька віч, концертів, пописів гімастичних і публичних аматорських вистав як в Тернополі, так і по сєлах нашого повіта». Як на один рік — то досить, а най Бог помагас в дальшій праці. — Зїзд делегатів

Але хруні робили своє: копали під ним яму.

Згорїла хата Федька Надпотічного, того найбільшого хруня на всю околицю, то не пішов же донос, що то він зробив — Стефан? Не зявив ся же у селі жандарм і не вів його скованого до міста? І не помогли ціякі жалоби, анї відкляки. Голошено: він зачїпник, підвалач, бунтівник!...

Вправді його увільнили, відпустили по довгих допитах, бо прецінь вини за ним не було ні на макове зерно. Але той встид, той біль ізза несправедливости, той глум над правдою!...

А потому — що раз темніша картина.

Потому — його притисла податкова шрубга, що й дихати було годї, а карні процеси витягали його часто з хати в пороги суду.

Аж лучила ся важна подія: народ зібрав ся до масового протесту проти визиску і подоптаня людських прав. Тоті, що не пішли шукати заробітків над синїй Дунай; тоті, що не утекли перед визиском в праліси Бразилії, не переселили ся в холодні околиці малолюдної Канади — тоті підняли страйк. Йому довело ся бути одним з його організаторів. Та витерпів він і за се богато — правдиве пекло.

Його схоплено, як великого проступника сковано, щоби не втік та сьвіт запалити і пігнано до міста.

Вернув звідтам хорий пригноблений морально, скатований.

Мертва тишина залягла хату. Час до часу переривали її стони старої матери, що гоїла синці, завдані рукою якогось бравого сина мадярської пусти...

Над селом чути було щось ніби дзвенкіт кайдан...

А той дзвенкіт кайдан, а тота горяча філя живого страйкового вулькану приспали його душу...

Стенова душа вилетїла з тіла, полинула десь далеко в засьвіті.

А тут — диви! — десь ізняв ся пожар! На небі одна страшна луна, відблиск палаючих сєл. У воздухє заносить смаглятиною і нудкою воною теплої крови, трупів!...

Широкий, просторий край, а серединою пливе срібна ріка.

Десь сїд неба чути могутний голос:

«Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий!... сю ніч унеш ся, пекельное сьвято!... Оживуть гетьмани в золотім жупанї, прокинеть ся воля!... Той дивний, могутний голос!

На його поклик устають «гетьмани в золотім жупанї». Ось пишний Гордїєнко на воронім коні. Ось сильний Богдан Хмельницький, независимий володар України... Батьку, батьку! — ви-

тає його козацтво — ми всі за тобою, провадь нас на ворога!

І він веде і перед ним стелить ся шлях вольности...

Ти, ти — батьку Хмельницький, а ти перед ким клониш ся, падеш на колїна? Перед мальованою лялькою? Чи не кращеж тобі узяти тоту недотепну цяцю та дітям козацким на гостинчик? Батьку, батьку — велика в тебе сила, недосягний твій розум і неколкодний — твій блуд!...

Ой Богдане, Богданочку,

Нерозумний сину,

Подивись тепер на матір —

На свою Україну!...

Згнє, пропади — величезний і страшений привиде!...

Ось хитрий Мазєпа, ось славний Полуботок ммого страдальний, ось великий Дорошенко і добрий Сагайдачний і кремезний старуган Калниш — ось вони всі повставали — з ріжних лїт і часів до великого бою. Встало до борби завзяте козацтво, сьмілива Січ — уся «істория України» іде з ними до нового бою.

В імя правди, вольности! Бо

«За щож боролись ми з Ляхами?

За що ми різались з ордами? За що скородили списами Татарські ребра?...

Чи тільки з буйности непотрібної з завзя-

Господарські, промислові і торговельні вісті.

В Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ видано в місяці січні і лютім с. р. 16.900 важних поліс на суму 18,821.607 К обезпеченої вартости з премією 171.272 К 19 с; попереднього року за той сам час було 14.003 важних поліс з премією 138.556 К 27 с, отже сего року о 2.897 поліс і 32.415 К 92 с премії більше.

Шкід в січні і лютім було 148 случаїв, з котрих 137 вже виплачено, а виплату 11 відшкодовань (в сумі 4.800 К) на разі з причин правних здержано. Сума тих шкід разом з коштами ліквідації вносить загалом 70.830 К, з чого по потрученої часті реасекурованої лишає ся на власний рахунок 33.504 К; в порівнянню з роком попереднім с сего року шкід більше о 23.249 К.

Фонди Товариства виносять 1.199 547 корон.

Львів, дня 10. марця 1905.

Дирекция.

Руский Народний Дім в Олеську, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, виказало за місяць лютий с. р. отсей рахунок (в коронах): I. Стан довжний: 1) уділи 1014-13, 2) фонд резервовий 244 - разом: 1258-13, 3) вкладки з початком місяця 6100-82, вложено 1464-97, винято 172-58; стан з кінцем місяця 7393-21; 4) позички затягнені 3.000, 5) сальдо відсотків 206-71, 6) на рахунок біжучим: 5-92, 7) інші позиції стану довжного 0-40. Сума пасивів: 11864-37. II. Стан чинний: 1) позички уділені з початком місяця 9795-57, сплачено 205-81, уділено 1604, стан з кінцем місяця 11163-76, 2) власні льокації 150, 3) кошти адміністрації 47-42, 4) готівка 3-19, 5) кошти заснована 470. Сума активів: 11864-37. Стоваришене числить доси 122 членів з декларованими уділами в сумі 2.270. Один уділ виносить 10 К, порука трикратна; стопа процентова від вкладок 4 1/2 %, від позичок 7 %. — На фонд будови „Народного Дому“ в Олеську (книжка вкладк. ч. 2) зложили дальше отсей Добродії: о. Д. Тавячкєвич 1, Іван Якимович 1, Михайло Бакун 1, Євдокія Костецка 0-70, Василь Радомський 0-20, о. Т. Дуткевич 2, з віста 1-02, о. В. Єзерский з пушки в Гумнісках 2, з пушки в Олеську 5-75, з пушки в Олеську 4-37. Разом з давнішими 360-63 К. — На пам'ятник Маркіяна Шашкевича на Підлиській горі (книж. вкладк. ч. 6) зложили: о. Д. Тавячкєвич 1, о. І. Герасимович 4, п. Семен Ручка у Львові 5, з акафісту в Закомарі 3, на соборчику в Підлисію 12, разом з давнішими 112-02 К. — Дирекция „Руского Народного Дому“ в Олеську просить сим умильно всіх П. Т. Добродіїв-патріотів о ласкаве померте сеї новозаснованої рускої інституції так приступленем в сеї членів, як також льокованем в ній так своїх, як і стоячих під їх зарядом ріжних капіталів, церковних, громадских, шкільних, читальняних, склепових і т. п. Рівнож, дякуючи за дотеперішні жертви і датки, просить дирекция сим умильно і о дальшу ласкаву пам'яті так на фонд будови „Руского Народного Дому“ в Олеську (книж. вкл. ч. 2), як і на пам'ятник незабутого нашого Маркіяна Шашкевича (книж. вкл. ч. 6) Дирекция.

Ученик приватист глядає лекції на селі. Приготовляє добре до гімназії. Ласкаві аголошення надсилати: П. К. post. rest. Збараж.

Colosseum в пасажі Германія при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. марця 1905.

- 1) Орхестра. 2) Реклямограф. 3) Пан Боніфатий, шутка в 1 актї В. Рапацкого (сина). 4) Lou de Arnold, міжнародна співачка. 5) Ferry et Cesary, незрівнані продукції на потрібнім дручку. 6) Simicel, майстер на мандоліні. (Павза). 7) Орхестра. 8) Picardy et William в оригінальнім актї. 9) Lilian Denis, ексцентрична субретка. 10) Jean Paul, надзвичайний комік. 11) Steidler, знаменитий чревобесідник. 12) 6 зьвізд щастя, ансамбль зі співама і танцями.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлєне омнібусами Кольосоє, які ждуть коло Відєньської каварні.

Товариство взаємного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

прймає вкладки до опрочентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадження коштів носидки можна прислати гроші чеками Шадниці поштової; вкладати може кождий, навіть і нечлєни; на жаданє звертає ся вкладку кождого часу, навіть без вповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Дністер“ своїм члєнам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотєки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно бідших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Члєнами можуть бути тільки члєни обезпечєні в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межє члєнів яко дивідєнди від уділів і на добродійні цїли. — Дотєпер уділив „Дністер“ на церкви, бурсї, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904.

Table with financial data: Вкладки: 1.783.673 К, Удїли члєнів: 133.117 К, Ф. резервовий і ви.: 26.576 К, Позички уділені: 1.616.402 К, Цїнні папєри: 123.627 К, Льокації: 169.456 К, На рах. біжучим: 81.968 К.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотєчні
4 % листи гіпотєчні
5 % листи гіпотєчні преміовані
4 % листи Товариства кредитового земского
4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
4 % позичку краєву
4 % облігації пропінацийні і всїлякі ренти державні
Тї папєри продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотєчного

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

Table with train schedules: Columns for arrival/departure times, routes, and station names. Includes routes to Krakow, Lviv, and other regional centers.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ

Table with local train schedules: Columns for arrival/departure times and routes between local stations like Broukovich and Yuzova.

ЗАМІТКА: Час середно-європейский різнити ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского 1 год. - 6 мин часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5.33 рано о сьведєно рамками. — В місті продає білєти авіаційні агенції часоний Й. Ст. Соколовского насаж Гасманя 9. від 7. рано до 8. вечером. — Дякоє інформаційне ц. к. залізнич. державних (ул. Красіських ч. 5) уділяє консьєно в справах залізнич. продає білєти неського рода і розкладї їздї, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополуднї, а в неділі і сьвята від 9. рано до 12. в пополуднє.